

ปัจจัยเชิงสาเหตุต่อการเป็นผู้ประกอบการรุ่นใหม่ในประเทศไทย

ผศ.ดร.สุชาติ ไตรภพสกุล*

ดร.ชาคริต พิชญางกูร**

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อที่จะศึกษาปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อการเป็นผู้ประกอบการของกลุ่มเยาวชนและกลุ่มวัยทำงานเริ่มต้นของไทย ความเป็นผู้ประกอบการรุ่นใหม่ถือเป็นหนึ่งในยุทธศาสตร์ของชาติในการแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศไทย นอกเหนือจากการลดปัญหาการว่างงานในกลุ่มเยาวชน ความเป็นผู้ประกอบการยังก่อให้เกิดการสร้างงาน การสร้างสรรค์นวัตกรรม อันนำไปสู่การพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ งานวิจัยอาศัยข้อมูลจากโครงการ Global Entrepreneurship Monitor ในช่วงระหว่างปี พ.ศ. 2554-2558 กับกลุ่มตัวอย่างเยาวชนและวัยทำงานเริ่มต้นไทยอายุ 18-34 ปีทั่วประเทศไทยจำนวน 4,840 ตัวอย่าง ด้วยเทคนิคการวิเคราะห์การถดถอยโลจิสติก จากการศึกษาพบว่า ปัจจัยจิตวิทยาด้านความเชื่อมั่นในตนเอง การมองเห็นโอกาสทางธุรกิจ ความกล้าที่จะเสี่ยง และทัศนคติเชิงบวกต่ออาชีพผู้ประกอบการส่งผลทางบวกต่อการเป็นผู้ประกอบการรุ่นใหม่อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ในขณะที่เครือข่ายความเป็นผู้ประกอบการส่งผลทางบวกต่อการเป็นผู้ประกอบการเฉพาะกลุ่มวัยทำงานเริ่มต้นอายุระหว่าง 25-34 ปี แต่ไม่มีนัยสำคัญกับกลุ่มเยาวชนไทยอายุระหว่าง 18-24 ปี เมื่อพิจารณากลุ่มปัจจัยประชากรศาสตร์พบว่า เพศหญิงมีแนวโน้มการเป็นผู้ประกอบการรุ่นใหม่มากกว่าเพศชาย และระดับการศึกษาส่งผลต่อการเป็นผู้ประกอบการรุ่นใหม่ของกลุ่มตัวอย่างเยาวชน และวัยทำงานเริ่มต้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ในขณะที่ระดับรายได้ของครอบครัวไม่มีอิทธิพลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับทั้งสองกลุ่ม

คำสำคัญ: ความเป็นผู้ประกอบการรุ่นใหม่ โครงการศึกษาสังคมความเป็นผู้ประกอบการระดับโลก ประเทศไทย

* ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร., คณะการสร้างเจ้าของธุรกิจและการบริหารกิจการ มหาวิทยาลัยกรุงเทพ Suchart.t@bu.ac.th

** Adjunct faculty ดร., วิทยาลัยการจัดการ มหาวิทยาลัยมหิดล Chakrit.pic@mahidol.ac.th

Factors Influencing Youth Entrepreneurs in Thailand

Asst. Prof. Suchart Tripopsakul, Ph.D.*

Chakrit Pichyangkul, Ph.D.**

Abstract

The purpose of this study is to investigate the influences of antecedent factors toward entrepreneurship of Thai youth and young adults. Encouraging youth entrepreneurship is considered as one of the country's national policies to solve Thai economics and social problems. Youth entrepreneurship is not only relieving youth's unemployment problems but also creating more jobs and innovation that lead to sustainable economic development of the nation. This research paper is based on Global Entrepreneurship Monitor (GEM) data during 2011 to 2015. The 4,480 samples of Thai citizen aging between 18-34 years old are analyzed by the logistic regression technique. The results reveal that the range of psychological factors; self-confidence, opportunity recognition, risk taking and positive attitude toward entrepreneurial occupation, result in positive effect regarding entrepreneurship of Thai youth and young adults. On the one hand, the entrepreneurial networking positively affects only entrepreneurship of young adults (25-34 years old) but not for Thai youth (18-24 years old). There are also a few interesting findings based on demographic factors. Thai female tends to become youth entrepreneurs more than male. In addition, the level of formal education has statistically significant negative relationship with entrepreneurship of Thai youth and young adults, while the level of household income shows no relationship effect toward both groups.

Keywords: Youth Entrepreneurship, Global Entrepreneurship Monitor (GEM), Thailand

ความเป็นมาและความสำคัญ

ด้วยภาวะเศรษฐกิจโลกที่ผันผวน การเปลี่ยนทางเทคโนโลยีที่รวดเร็ว ประกอบกับภาวะการแข่งขันในตลาดแรงงานที่รุนแรงในปัจจุบัน อาชีพผู้ประกอบการหรือเจ้าของธุรกิจเป็นหนึ่งในหนทางที่จะช่วยขับเคลื่อนเศรษฐกิจของไทย ภาครัฐได้มีการส่งเสริมให้ประชาชนไทยมองหาโอกาสในการทำธุรกิจในฐานะผู้ประกอบการ นโยบายประเทศไทย 4.0 ที่ต้องการปรับเปลี่ยนโครงสร้างเศรษฐกิจ ไปสู่เศรษฐกิจที่ขับเคลื่อนด้วยนวัตกรรม (Value-Based Economy) โดยผลักดันการสร้างและพัฒนาผู้ประกอบการนวัตกรรม

ปัจจุบันกลุ่มเยาวชนคนไทย กลุ่มวัยรุ่น และวัยทำงานเริ่มต้นมีความปรารถนาที่จะเป็นผู้ประกอบการมากขึ้น โดยมีทัศนคติเชิงบวกต่ออาชีพผู้ประกอบการ เช่น มองว่ามีความเป็นอิสระ เป็นอาชีพที่มีเกียรติและสามารถสร้างรายได้ รวมถึงความมั่งคั่งให้กับชีวิตอย่างรวดเร็วกว่าการประกอบการอาชีพอื่นๆ ประกอบกับปัญหาเรื่องการสร้างงานเพื่อรองรับกลุ่มเยาวชนรุ่นใหม่ โดยจากข้อมูลรายงาน World Employment and Social Outlook: Trends ในปี พ.ศ. 2558 พบว่า ปัจจุบันมีเยาวชนอายุระหว่าง 15-24 ปีจำนวนกว่า 75 ล้านคนทั่วโลก และมีอัตราการว่างงานในกลุ่มดังกล่าวร้อยละ 13 ซึ่งมากกว่าอัตราการว่างงานของกลุ่มผู้ใหญ่ถึง 3 เท่า (International Labour Office, 2015) และคาดการณ์ว่า มากกว่าร้อยละ 60 ของเยาวชนในกลุ่มประเทศด้อยพัฒนาและกำลังพัฒนาประสบปัญหาไม่มีงานทำหรือไม่ได้รับการศึกษา รวมทั้งปัญหาการไม่สามารถสร้างงานใหม่เพื่อรองรับกลุ่มเยาวชนยังเกิดกับประเทศแถบยุโรปที่มีปัญหาทางเศรษฐกิจ โดยอัตราการว่างงานของกลุ่มเยาวชนของสเปนและกรีซสูงถึงร้อยละ 52 (International Labour Office, 2013)

การเจริญรุดหน้าอย่างรวดเร็วของเทคโนโลยีและนวัตกรรมส่งผลต่อการลดจำนวนการจ้างงานของภาคเอกชนอย่างต่อเนื่อง ปัจจุบันเทคโนโลยีเข้ามามีบทบาทสำคัญในการประกอบธุรกิจ Andrew McAfee คาดการณ์ว่า ในอีก 10 ปีข้างหน้า จำนวนร้อยละ 50 ของงานที่ใช้มนุษย์ปัจจุบันจะถูกแทนที่ด้วยเครื่องจักร โดยเฉพาะงานในอุตสาหกรรมแรงงานเข้มข้น (Labor intensive) แต่รวมถึงงานในภาคอุตสาหกรรมอื่นๆ ด้วย (World Economic Forum, 2014)

สำหรับประเทศไทย ในปี พ.ศ. 2557 มีประชากรวัยรุ่นอายุระหว่าง 10-19 ปี ประมาณ 8,693,238 คน ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 13.25 ของจำนวนประชากรทั้งหมด โดยตัวเลขอัตราการว่างงานในกลุ่มเยาวชนอายุระหว่าง 15-24 ปีของประเทศไทยในปี พ.ศ. 2558 เท่ากับร้อยละ 4.3 ในขณะที่อัตราการว่างงานในกลุ่มผู้ใหญ่อายุมากกว่า 25 ปีคิดเป็นร้อยละ 0.3 (องค์การทุนเพื่อเด็กแห่งสหประชาชาติ, 2559) ซึ่งสามารถกล่าวได้ว่าอัตราการว่างงานในกลุ่มเยาวชนสูงกว่ากลุ่มผู้ใหญ่ถึง 14 เท่า จากสถานการณ์ความไม่สอดคล้องดังกล่าว เป็นแรงผลักดันให้เยาวชนไทยริเริ่มมองหาอาชีพอิสระ หรือการเป็นผู้ประกอบการ นอกเหนือจากการเข้าสู่ตลาดแรงงานในฐานะพนักงานประจำมากยิ่งขึ้น

อย่างไรก็ตาม งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความเป็นผู้ประกอบการจะได้รับความสำคัญและมีการศึกษาจากนักวิชาการจำนวนมากขึ้น งานวิจัยที่มุ่งเน้นในการศึกษากลุ่มผู้ประกอบการรุ่นเยาว์ (Youth Entrepreneurs) ยังคงมีอยู่อย่างจำกัด โดยเฉพาะในบริบทของประเทศไทย ด้วยเหตุนี้ งานวิจัยนี้จึงมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการของกลุ่มเยาวชนไทย

การทบทวนวรรณกรรม

ความเป็นผู้ประกอบการรุ่นเยาว์ (Youth entrepreneurship)

ความเป็นผู้ประกอบการรุ่นเยาว์ (Youth entrepreneurship) เป็นหัวข้อใหม่ที่ได้รับความสนใจจากแวดวงวิชาการ ความเป็นผู้ประกอบการถูกมองว่าเป็นหนึ่งในวิธีการในการแก้ไขปัญหาการว่างงานในเยาวชนคนรุ่นใหม่ (Holienka, 2014) นอกจากนี้ การเป็นผู้ประกอบการยังก่อให้เกิดการสร้างงาน (Job creation) ในปัจจุบันมีการเปิดสอนหลักสูตรความเป็นผู้ประกอบการทั้งในระดับปริญญาตรีและสูงกว่าปริญญาตรี รวมทั้งการสอดแทรกเนื้อหาศาสตร์ความเป็นผู้ประกอบการไปในระบบการศึกษาทุกระบบเพื่อการสร้างจิตวิญญาณความเป็นผู้ประกอบการ (Entrepreneurial mindset) ให้เกิดขึ้นตั้งแต่ระดับเยาวชน บุคคลที่มีอาชีพผู้ประกอบการโดยทั่วไปมีความพึงพอใจในวิถีชีวิตของตนเองมากกว่าบุคคลที่มีอาชีพผู้ประกอบการ (Pilkova, Holienka, and Rehak, 2014) นอกเหนือจากผลตอบแทนที่เป็นตัวเงิน ผู้ประกอบการมีแนวโน้มที่จะมีความอิสระในการทำงานมากกว่ากลุ่มพนักงานบริษัท ซึ่งถือเป็นผลตอบแทนที่ไม่ใช่ตัวเงินที่ได้รับจากการเลือกอาชีพผู้ประกอบการ

ปัจจุบันเยาวชนมีความสนใจที่จะทำธุรกิจส่วนตัวมากขึ้น อย่างไรก็ตาม เยาวชนคนรุ่นใหม่ประสบปัญหาในการเริ่มต้นธุรกิจในฐานะผู้ประกอบการมากกว่ากลุ่มที่มีอายุมากกว่า (Hofer and Delaney, 2010) โดยสาเหตุอันเนื่องมาจากข้อจำกัดทางด้านทุนทางการเงิน (Financial capital) ทุนมนุษย์ (Human capital) และทุนทางสังคม (Social capital) (Bendig, Unterberg, and Sarpong, 2012) เยาวชนที่มีความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการจำเป็นต้องได้รับการสนับสนุนทั้งในเรื่องทุนทางการเงิน การขัดเขลาทักษะที่จำเป็น รวมถึงการเปิดโอกาสให้มีการสร้างเครือข่ายทั้งระหว่างเยาวชนด้วยกันและเครือข่ายกับภาคธุรกิจต่างๆ โดยกลยุทธ์การพัฒนาผู้ประกอบการรุ่นเยาว์จำเป็นต้องถูกนำไปปฏิบัติอย่างจริงจัง (Holienka, 2014)

ในการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับความเป็นผู้ประกอบการรุ่นเยาว์ (Youth entrepreneurship) จำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องให้คำจำกัดความของคำว่า “เยาวชน” ในบริบทของความเป็นผู้ประกอบการ ซึ่งในปัจจุบันยังคงไม่มีคำนิยามสากลที่ชัดเจนถึงระดับช่วงอายุของเยาวชนในบริบทของผู้ประกอบการ โดยองค์การสหประชาชาติ (United Nations: UN) ได้กำหนดอายุระหว่าง 15-24 ปี เป็นช่วงอายุของเยาวชน (youth) ในขณะที่ European Union (EU) เสนอช่วงอายุระหว่าง 15 ถึง 29 ปี (Holienka, 2014) Chigunta (2002) ได้เสนอว่า ควรจะพิจารณาในมุมมองเชิงคุณภาพ (Qualitative perspective) ควบคู่การพิจารณาเฉพาะช่วงอายุในการที่จะศึกษาเกี่ยวกับความเป็นผู้ประกอบการรุ่นเยาว์ (Youth entrepreneurship) โดย Chigunta (2002) ได้แบ่งระยะของความเป็นผู้ประกอบการรุ่นเยาว์ ในกระบวนการความเป็นผู้ประกอบการเป็น 3 ระยะ อันได้แก่ (1) ระยะ pre entrepreneurship (ช่วงอายุ 15-19 ปี) เป็นระยะที่ผู้ประกอบการรุ่นเยาว์ลองผิดลองถูก ในช่วงนี้เป็นการพยายามประยุกต์ใช้ความรู้จากการศึกษาในสถาบันการศึกษา หรือพื้นฐานจากธุรกิจครอบครัวที่ตนเองพบเห็น (2) ระยะ budding entrepreneurship (ช่วงอายุ 20-25 ปี) เป็นระยะที่ผู้ประกอบการรุ่นเยาว์เริ่มสะสมทักษะ ประสบการณ์และทุนในการประกอบธุรกิจ (3) ระยะ emergent entrepreneurship (ช่วงอายุ 26-29 ปี) โดยในระยะนี้ผู้ประกอบการวัยทำงานเริ่มต้นมีประสบการณ์ทางธุรกิจและวิสัยทัศน์ที่มากขึ้นกว่าระยะแรกและระยะที่สอง ซึ่งทำให้มีโอกาสที่จะประสบความสำเร็จในการประกอบธุรกิจที่สุดจากทั้ง 3 ระยะ

ปัจจัยเชิงสาเหตุต่อความเป็นผู้ประกอบการ

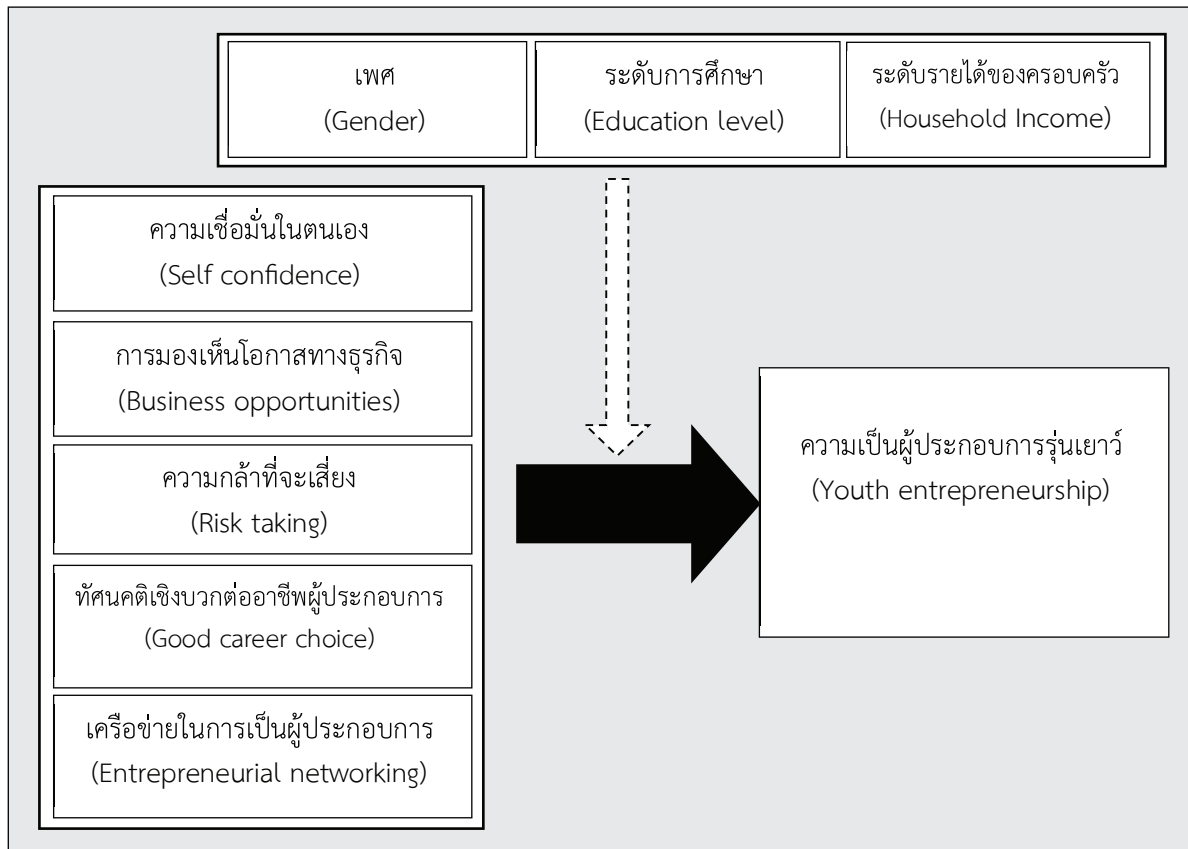
งานวิจัยที่ผ่านมาพยายามที่จะศึกษาความแตกต่างของปัจจัยจิตวิทยาซึ่งมีอิทธิพลต่อความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการระหว่างกลุ่มผู้ประกอบการอายุน้อยและกลุ่มที่อายุมากกว่า (Mitchell and Shepherd, 2010; Wood, Williams, and Gregoire, 2012) Parker และ Belghitar (2006) กล่าวว่า ผู้ประกอบการอายุน้อยมีความอ่อนไหวต่อข้อมูลข่าวสารรวมทั้งตอบสนองต่อข้อมูลข่าวสารมากกว่ากลุ่มผู้ประกอบการที่อายุน้อยกว่ามีความกระตือรือร้นและความอดทนมากกว่า (Sapienza and Grimm, 1997) ในขณะที่ Fuchs Werner และ Wallau (2008) กล่าวว่า กลุ่มเยาวชนและวัยทำงานเริ่มต้นมีความคิดสร้างสรรค์ ความตรงไปตรงมาและความกล้าที่จะเสี่ยงมากกว่ากลุ่มที่อายุมากกว่า อย่างไรก็ตาม กลุ่มเยาวชนและวัยทำงานเริ่มต้นจำเป็นต้องสะสมประสบการณ์และความชำนาญในการทำธุรกิจ

แบบจำลองที่นิยมนำมาใช้ในการศึกษา ปัจจัยเชิงสาเหตุซึ่งส่งผลต่อความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการ ได้แก่ ทฤษฎีพฤติกรรมตามแผน (Theory of Planned Behavior: TPB) ของ Ajzen (1991) แบบจำลองความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการ (Entrepreneurial Event: SEE) ของ Shapero และ Sokol (1982) ซึ่งทั้งสองแบบจำลองได้รับการยอมรับและนำมาใช้ในการศึกษาถึงความตั้งใจในการเป็นผู้ประกอบการ

Shapero และ Sokol (1982) อ้างอิงใน Krueger Reilly และ Carsud (2000) กล่าวว่า ความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการ เป็นผลจากการรับรู้ถึงความเป็นไปได้ (Perceived feasibility) และการรับรู้ถึงผลลัพธ์ที่ปรารถนา (Perceived desirability) ในขณะที่ทฤษฎีพฤติกรรมตามแผน (TPB) ของ Ajzen (1991) กล่าวถึง 3 ปัจจัย ได้แก่ ทศนคติต่อการเป็นผู้ประกอบการ (Personal attitude: PA) บรรทัดฐานทางสังคม (Subjective norm: SN) และการรับรู้ความสามารถในการเป็นผู้ประกอบการ (Perceived behavioral control: PBC) โดยการรับรู้ถึงความเป็นไปได้มีลักษณะใกล้เคียงกับการรับรู้ความสามารถในการเป็นผู้ประกอบการ (PBC) ในขณะที่การรับรู้ถึงผลลัพธ์ที่ปรารถนาสามารถอธิบายได้ด้วยทศนคติต่อการเป็นผู้ประกอบการและบรรทัดฐานทางสังคมตามทฤษฎีพฤติกรรมตามแผน (Krueger, Reilly, and Carsud, 2000)

งานวิจัยที่ผ่านมาสนับสนุนถึงปัจจัยประชากรศาสตร์ซึ่งส่งผลต่อการเป็นผู้ประกอบการ ความแตกต่างระหว่างเพศชายและหญิง (Koellinger, Minniti, and Schade, 2013; Malach Pines, Lerner, and Schwartz, 2010) ระดับของการศึกษา (Wu and Wu, 2008; Oosterbeek, Van Praag, and Ijsselstein, 2010) พื้นฐานของครอบครัว (Hundley, 2006; Goksel, 2011)

จากการทบทวนวรรณกรรมข้างต้น ผู้วิจัยพัฒนากรอบแนวคิดการวิจัยในการศึกษาครั้งนี้ จากคำถามงานวิจัย (1) ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเป็นผู้ประกอบการรุ่นเยาว์ของกลุ่มเยาวชนและวัยทำงานเริ่มต้น (2) ความแตกต่างของระดับอิทธิพลของปัจจัยเชิงสาเหตุต่อการเป็นผู้ประกอบการของกลุ่มเยาวชนและวัยทำงานเริ่มต้น โดยตัวแปรเชิงสาเหตุ (Independent variable) ประกอบด้วย กลุ่มปัจจัยจิตวิทยา (Psychological variables) อันได้แก่ ความเชื่อมั่นในตนเอง (Self confidence) การมองเห็นโอกาสทางธุรกิจ (Business opportunities) ความกล้าที่จะเสี่ยง (Risk taking) ทศนคติบวกต่ออาชีพผู้ประกอบการ (Good career choice) และเครือข่ายในการเป็นผู้ประกอบการ (Entrepreneurial networking) และปัจจัยประชากรศาสตร์ (Demographic variables) ได้แก่ เพศ ระดับการศึกษา ระดับรายได้ของครอบครัว ซึ่งมีอิทธิพลต่อความเป็นผู้ประกอบการรุ่นเยาว์ (Youth entrepreneurship) ในฐานะตัวแปรตาม (Dependent variable) ของการศึกษานี้ตามกรอบแนวคิดการวิจัย ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดงานวิจัย

ระเบียบวิธีวิจัย

งานวิจัยนี้ใช้ข้อมูลการวิจัยสำรวจ (Survey) กลุ่มตัวอย่างประชากรไทยในวัยทำงานอายุ 18-34 ปี จำนวนทั้งสิ้น 4,840 ตัวอย่าง โดยอาศัยข้อมูลจากสำรวจโครงการศึกษาสังคมความเป็นผู้ประกอบการระดับโลก (Global Entrepreneurship Monitor: GEM) ในช่วงระหว่างปี พ.ศ. 2554 ถึง 2558 โดยโครงการนี้ทางคณะกรรมการสร้างเจ้าของธุรกิจและการบริหารกิจการ มหาวิทยาลัยกรุงเทพ ในฐานะมหาวิทยาลัยไทยได้เข้าร่วมเป็นสมาชิกของ GEM และดำเนินการศึกษาโครงการดังกล่าวตั้งแต่ปี 2554 โดยสามารถมีสิทธิ์เข้าถึงและใช้ข้อมูลเพื่อประโยชน์เชิงวิชาการในประเทศไทย โครงการมีวัตถุประสงค์ศึกษาและประเมินระดับความเป็นผู้ประกอบการของประเทศต่างๆ ทั่วโลก ตลอดจนการประเมินระดับความเป็นสังคมผู้ประกอบการในประเทศทั้งในด้านทัศนคติ (Attitude) กิจกรรม (Activity) และความมุ่งหมาย (Aspiration) ของผู้ประกอบการ โดยการสำรวจกลุ่มตัวอย่างทั่วประเทศ (Adult Population Survey: APS) ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือวิจัยและโปรแกรมสถิติสำเร็จรูป SPSS เวอร์ชัน 22.0 ในการวิเคราะห์ผลทางสถิติ

ในการสำรวจกลุ่มตัวอย่างทั่วประเทศ (APS) ของโครงการ GEM ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multi-stage Sampling) การสุ่มตัวอย่างโดยเริ่มจากการแบ่งพื้นที่ทำการศึกษาตามภูมิภาคของประเทศไทย ประกอบด้วย (1) กรุงเทพฯ และจังหวัดปริมณฑล (2) ภาคกลาง (3) ภาคเหนือ (4) ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และ (5) ภาคใต้ หลังจากนั้นทำการเลือกจังหวัดตัวแทนสำหรับการลงพื้นที่เก็บข้อมูลทั้ง 5 เขตพื้นที่ โดยสำหรับกรุงเทพฯ และจังหวัดปริมณฑลประกอบด้วยจังหวัดกรุงเทพฯ นนทบุรี สมุทรปราการและปทุมธานี พื้นที่ภาคกลางประกอบด้วยจังหวัดชลบุรี และราชบุรี พื้นที่ภาคเหนือประกอบด้วยจังหวัดเชียงใหม่และพิษณุโลก พื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือประกอบด้วยจังหวัดนครราชสีมาและขอนแก่น และพื้นที่ภาคใต้ประกอบด้วยจังหวัดสงขลาและสุราษฎร์ธานี โดยการเก็บข้อมูลภาคสนามในเขตพื้นที่กรุงเทพฯ และจังหวัดปริมณฑลใช้การสัมภาษณ์ทางโทรศัพท์ และใช้วิธีการสัมภาษณ์จากผู้ให้คำตอบโดยตรงในเขตพื้นที่ภูมิภาคอื่นๆ นอกจากนี้การกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างในแต่ละพื้นที่ใช้วิธีการคำนวณโดยการสุ่มเชิงช่วงชั้นอย่างมีสัดส่วน (Proportional Stratified Random Sampling) ด้วยการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามสัดส่วนในแต่ละช่วงชั้นต่อจำนวนประชากรไทยทั้งหมด โดยกลุ่มตัวอย่างในการศึกษารังนี้มาจากพื้นที่กรุงเทพฯ และจังหวัดปริมณฑลจำนวน 945 ตัวอย่าง ภาคเหนือ 768 ตัวอย่าง ภาคกลาง 986 ตัวอย่าง ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 1,526 ตัวอย่าง และภาคใต้ 615 ตัวอย่าง

เพื่อที่จะศึกษาปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเป็นผู้ประกอบการของประชากรไทยในกลุ่มเยาวชนและกลุ่มวัยเริ่มทำงาน ทางผู้วิจัยเริ่มต้นจากการสร้างตัวแปรความเป็นผู้ประกอบการรุ่นเยาว์จากข้อมูลของโครงการศึกษาสังคมความเป็นผู้ประกอบการระดับโลก (GEM) ของประเทศไทยในช่วงระหว่างปี พ.ศ. 2554-2558 เฉพาะกลุ่มตัวอย่างช่วงอายุ 18-34 ปี โดยตัวแปรความเป็นผู้ประกอบการรุ่นเยาว์ (Youth entrepreneurship) มีลักษณะเป็นตัวแปรแบ่งสอง (Dichotomous variable) เป็นตัวแปรที่เป็นไปได้เพียง 2 ค่าเท่านั้น โดยหากตอบว่า “ไม่” จะหมายถึงผู้ตอบแบบสอบถามซึ่งไม่ได้เป็นผู้ประกอบการ (ไม่ได้ประกอบธุรกิจ) และหากตอบว่า “ใช่” จะหมายถึงผู้ตอบแบบสอบถามซึ่งกำลังจัดตั้งธุรกิจใหม่หรือเป็นผู้ประกอบการ นอกจากนี้ ผู้วิจัยได้ทำการแบ่งกลุ่มตัวอย่างออกเป็น 2 กลุ่มตามช่วงอายุ อันได้แก่ (1) กลุ่มเยาวชนอายุ 18-24 ปี และ (2) กลุ่มวัยเริ่มต้นทำงานช่วงอายุ 25-34 ปี โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาเปรียบเทียบความแตกต่างของปัจจัยอิทธิพลเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อการเป็นผู้ประกอบการรุ่นเยาว์ของทั้งสองช่วงอายุ

สำหรับตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา ประกอบด้วย ความเป็นผู้ประกอบการรุ่นเยาว์ ความเชื่อมั่นในตนเอง การมองเห็นโอกาส ความกล้าที่จะเสี่ยง เครือข่ายในการเป็นผู้ประกอบการ เพศ ระดับการศึกษา และรายได้ครอบครัว โดยรายละเอียดแสดงดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แสดงรายละเอียดของตัวแปรที่ใช้ในการศึกษานี้

ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา	ข้อความคำถาม	
ความเชื่อมั่นในตนเอง	ท่านคิดว่าท่านมีความรู้ความสามารถรวมทั้งทักษะและประสบการณ์ที่จำเป็นในการที่จะเริ่มทำธุรกิจใหม่ ใช่หรือไม่?	ตัวแปรแบ่งสอง (0 = ไม่, 1 = ใช่)
การมองเห็นโอกาสทางธุรกิจ	ท่านคิดว่า ในย่านที่คุณอยู่อาศัยจะมีโอกาสหรือความพร้อมสำหรับการริเริ่มธุรกิจในช่วงหกเดือนข้างหน้าหรือไม่?	ตัวแปรแบ่งสอง (0 = ไม่, 1 = ใช่)
ความกล้าที่จะเสี่ยง*	คุณไม่ยอมลงทุนทำธุรกิจเพราะกลัวความล้มเหลว ใช่หรือไม่?	ตัวแปรแบ่งสอง (0 = ไม่, 1 = ใช่)
ทัศนคติเชิงบวกต่ออาชีพผู้ประกอบการ	ท่านคิดว่า ทางเลือกในการประกอบอาชีพที่คนส่วนใหญ่ปรารถนาคือ การก่อตั้งธุรกิจใหม่	ตัวแปรแบ่งสอง (0 = ไม่, 1 = ใช่)
เครือข่ายในการเป็นผู้ประกอบการ	คุณมีผู้ประกอบการที่คุณรู้จักเป็นการส่วนตัว ซึ่งได้เริ่มธุรกิจในช่วงสองปีที่ผ่านมาบ้างหรือไม่?	ตัวแปรแบ่งสอง (0 = ไม่, 1 = ใช่)
เพศ		ตัวแปรแบ่งสอง (1 = ชาย, 2 = หญิง)
ระดับการศึกษา	การศึกษาขั้นสูงสุดของท่าน	ตัวแปรอันดับ
ระดับรายได้ของครอบครัว	รายได้ครอบครัวต่อเดือนของคุณก่อนหักค่าใช้จ่ายเป็นจำนวนเท่าไร	ตัวแปรอันดับ
ความเป็นผู้ประกอบการรุ่นเยาว์**	ผู้ประกอบการในระยะธุรกิจเริ่มต้น (TEA) และอยู่ในช่วงอายุ 18-34 ปี	ตัวแปรแบ่งสอง (0 = ไม่, 1 = ใช่)

หมายเหตุ: * ตัวแปรความกล้าที่จะเสี่ยงถูกกลับมาจากข้อความที่เป็นเชิงลบในแบบสอบถาม

** ความเป็นผู้ประกอบการรุ่นเยาว์ในการศึกษานี้ คือ ผู้ประกอบการในระยะธุรกิจเริ่มต้น (Total early-stage Entrepreneurship Activity: TEA) ตามนิยามของ GEM ซึ่งหมายถึงผู้ที่กำลังจัดตั้งธุรกิจใหม่หรือผู้ประกอบการที่มีธุรกิจอายุน้อยกว่า 3.5 ปี และอยู่ในช่วงอายุ 18-34 ปี (Bosma, Coduras, Litovsky, and Seaman, 2012)

ผลการวิจัย

จากข้อมูลจากโครงการ GEM ประเทศไทยช่วงระหว่างปี พ.ศ. 2554-2557 จำนวนทั้งหมด 12,421 ตัวอย่าง พบว่า เป็นกลุ่มตัวอย่างประชากรไทยในช่วงอายุ 18-34 ปี จำนวน 4,840 ตัวอย่าง โดยเป็นผู้ประกอบการในระยะเริ่มต้นธุรกิจใหม่ (TEA) หรือเป็นผู้ประกอบการรุ่นเยาว์ตามคำนิยามของการศึกษานี้ จำนวน 917 ตัวอย่าง (กลุ่มเยาวชนอายุระหว่าง 18-24 ปี จำนวน 237 ตัวอย่าง/กลุ่มวัยเริ่มต้นทำงานอายุระหว่าง 25-34 ปี จำนวน 680 ตัวอย่าง) โดยลักษณะข้อมูลประชากรศาสตร์ของกลุ่มตัวอย่างในงานวิจัย สามารถสรุปได้ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 แสดงลักษณะข้อมูลประชากรศาสตร์ของกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาครั้งนี้

	กลุ่มเยาวชน (อายุระหว่าง 18-24 ปี)		กลุ่มวัยเริ่มต้นทำงาน (อายุระหว่าง 25-34 ปี)		กลุ่มตัวอย่าง ของการศึกษา	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
เพศ						
ชาย	989	51.9	1,493	50.9	2,482	51.3
หญิง	918	48.1	1,440	49.1	2,358	48.7
จำนวนสมาชิกในครัวเรือน						
1-2 คน	175	9.2	381	13.0	556	11.5
3-4 คน	970	50.9	1,391	47.4	2,361	48.8
5-6 คน	632	33.1	916	31.2	1,548	32.0
6 คนขึ้นไป	130	6.8	245	8.4	375	7.7
ระดับการศึกษา						
ต่ำกว่าประถม	0	0.0	4	0.1	4	0.1
ประถมศึกษา	157	8.2	316	10.8	473	9.8
มัธยมศึกษา/ปวช. และ ปวส.	1,044	54.7	1,090	37.2	2,134	44.1
ปริญญาตรี	319	16.7	709	24.2	1,028	21.2
สูงกว่าปริญญาตรี	387	20.3	814	27.8	1,201	24.8
ระดับรายได้ครอบครัว (ต่อเดือน)						
0 - 15000 บาท	287	15.0	354	12.1	641	13.3
15001 - 27000 บาท	739	38.8	1,082	36.9	1,821	37.7
27001 - 55000 บาท	565	29.6	916	31.3	1,481	30.6
55001 - 85000 บาท	183	9.6	345	11.8	528	10.9
มากกว่า 85000 บาท	133	7.0	232	7.9	365	7.5

หมายเหตุ: ค่าไม่ระบุ (N/A) และข้อมูลสูญหาย (missing data) ไม่แสดงในตารางที่ 2

จากตารางที่ 2 พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่ทำการศึกษาคั้งนี้ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 50.8 มีอายุระหว่าง 35-44 ปี คิดเป็นร้อยละ 25.6 เมื่อพิจารณาจำนวนสมาชิกในครัวเรือนพบว่า ส่วนใหญ่มีสมาชิกในครัวเรือนจำนวน 3-4 คน โดยคิดเป็นร้อยละ 52.5 และมีระดับการศึกษาระดับประถมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 29.5

ในการศึกษาความสัมพันธ์ของปัจจัยเชิงสาเหตุต่อการเป็นผู้ประกอบการรุ่นใหม่ในประเทศไทยนี้ ผู้วิจัยเลือกใช้การวิเคราะห์ถดถอยโลจิสติกเนื่องจากตัวแปรในงานวิจัยเป็นตัวแปรแบ่งสอง (Dichotomous variable) โดยก่อนเริ่มทำการวิเคราะห์ถดถอยโลจิสติก ผู้วิจัยทำการแปลงรหัส (Recode) ตัวแปรเกณฑ์ระดับการศึกษาและรายได้ของครอบครัวให้มีลักษณะเป็นตัวแปรแบ่งสอง โดยทำการจัดกลุ่มระดับการศึกษาออกเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มการศึกษาระดับต่ำกว่าปริญญาตรี และกลุ่มการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือสูงกว่า ในขณะที่ตัวแปรระดับรายได้ถูกจัดกลุ่มเป็น 2 กลุ่ม อันได้แก่ กลุ่มระดับรายได้น้อยกว่า 27,000 บาทต่อเดือน และกลุ่มระดับรายได้เท่ากับหรือมากกว่า 27,000 บาทต่อเดือน และทำการวิเคราะห์ถดถอยโลจิสติกในลำดับต่อไป

โดยข้อตกลงเบื้องต้นการวิเคราะห์การถดถอยโลจิสติก คือ ตัวแปรอิสระไม่มีความสัมพันธ์กันมากเกินไป (Multicollinearity) โดยสามารถตรวจสอบคุณสมบัติของตัวแปรอิสระแต่ละตัวด้วยค่าปัจจัยการขยายตัวของความแปรปรวน (Variance Inflation Factor: VIF) ซึ่งถ้าค่า VIF มากกว่า 10 แสดงว่าเกิดปัญหาความสัมพันธ์กันมากเกินไป จากการคำนวณได้ค่า VIF สูงสุดเท่ากับ 4.67 แสดงว่าข้อมูลในการวิจัยนี้ไม่มีปัญหาความสัมพันธ์กันมากเกินไป (กัลยา วานิชย์บัญชา, 2551) และสามารถนำข้อมูลทำการวิเคราะห์ถดถอยโลจิสติกต่อไป

การทดสอบความเหมาะสมของแบบจำลอง (goodness-of-fit test) พบว่า Omnibus test (Significance level) เท่ากับ 0.000 ซึ่งน้อยกว่า 0.05 ในขณะที่ผลการทดสอบด้วยวิธี Hosmer-Lemeshow goodness test ได้ค่า Chi-square เท่ากับ 7.620 ค่า Sig. เท่ากับ 0.482 ซึ่งมากกว่า 0.05 แสดงว่ายอมรับสมมติฐานสถิติแบบจำลองที่ได้จากข้อมูลเชิงประจักษ์ไม่มีความแตกต่างกัน จึงสรุปได้ว่า แบบจำลองของข้อมูลชุดนี้มีความเหมาะสม (Goodness of fit) โดยแบบจำลองดังกล่าวสามารถทำนายผลการเป็นผู้ประกอบการได้ถูกต้องร้อยละ 79.5

ตารางที่ 3 แสดงผลการวิเคราะห์ถดถอยโลจิสติกปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการของกลุ่มเยาวชน และกลุ่มวัยเริ่มต้นทำงาน

	กลุ่มเยาวชน (อายุระหว่าง 18-24 ปี)		กลุ่มวัยเริ่มต้นทำงาน (อายุระหว่าง 25-34 ปี)	
	ค่าสัมประสิทธิ์ (Beta coefficient : β)	ค่าเอ็กซ์โพเนนเชียล เบต้า Exp(B)	ค่าสัมประสิทธิ์ (Beta coefficient : β)	ค่าเอ็กซ์โพเนนเชียล เบต้า Exp(B)
ค่าคงที่ (Constant)	0.239***	1.270	0.214***	1.238
การมองเห็นโอกาสทางธุรกิจ	0.509***	1.663	0.600***	1.823
ความเชื่อมั่นในตนเอง	0.516***	1.676	0.261***	1.299
ความกล้าที่จะเสี่ยง	0.514***	1.671	0.565***	1.760
ทัศนคติเชิงบวกต่ออาชีพ ผู้ประกอบการ	0.463***	1.589	0.398**	1.489
เครือข่ายในการทำธุรกิจ	0.014	1.014	0.528**	1.695
เพศ	0.096**	1.101	0.170**	1.185
ระดับการศึกษา	-0.469***	0.626	-0.305***	0.737
ระดับรายได้ของครอบครัว	-0.027	0.973	-0.033	0.968

หมายเหตุ: *** มีนัยสำคัญที่ระดับ 0.001; ** มีนัยสำคัญที่ระดับ 0.01; * มีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05

จากผลการวิเคราะห์ในตารางที่ 3 พบว่า ความเชื่อมั่นในตนเองเป็นปัจจัยเชิงสาเหตุซึ่งส่งผลต่อการเป็นผู้ประกอบการอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติทั้งในกลุ่มเยาวชน (อายุระหว่าง 18-24 ปี) และกลุ่มวัยเริ่มต้นทำงาน (อายุระหว่าง 25-34 ปี) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Krueger, Reilly และ Carsrud (2000) โดยระดับอิทธิพลของความเชื่อมั่นในตนเองต่อการเป็นผู้ประกอบการในกลุ่มเยาวชน (Exp(B) = 1.676) มีระดับที่สูงกว่ากลุ่มวัยเริ่มต้นทำงาน (Exp(B) = 1.299) ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ Ceptureanu (2015) ซึ่งกล่าวว่า กลุ่มผู้ประกอบการที่มีอายุน้อยมีแนวโน้มที่จะมีความมั่นใจในตัวเองสูงอันเนื่องมาจากยังขาดประสบการณ์ทางธุรกิจและอาจไม่เคยล้มเหลวมาก่อน ในขณะที่การมองเห็นโอกาสทางธุรกิจส่งผลต่อความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติทั้งในกลุ่มและกลุ่มวัยเริ่มต้นทำงาน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ (Ramos-Rodriguez, Medina-Garridoa, and Ruiz-Navarro, 2012; Langowitz and Minniti, 2007) ที่กล่าวว่า การรับรู้โอกาสทางธุรกิจเป็นปัจจัยสาเหตุที่มีความสำคัญต่อการ

เริ่มต้นใหม่ ในขณะที่ทัศนคติเชิงบวกต่ออาชีพผู้ประกอบการส่งผลทางบวกต่อการเป็นผู้ประกอบการอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติทั้งในกลุ่มเยาวชน ($\text{Exp}(B) = 1.663$) และกลุ่มวัยเริ่มต้นทำงาน ($\text{Exp}(B) = 1.823$) ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ Pihie และ Akmaliah (2009) ซึ่งพบว่า ปัจจุบันความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการของเยาวชนคนรุ่นใหม่มีแนวโน้มที่สูงมากขึ้น โดยเยาวชนมองว่าอาชีพผู้ประกอบการเป็นอาชีพที่สามารถให้ผลตอบแทนทั้งในรูปตัวเงินและไม่เป็นตัวเงินได้มากกว่าอาชีพอื่นๆ เช่น ความอิสระในการทำงาน การได้รับความยกย่องจากสังคม โอกาสที่จะสร้างรายได้และความมั่นคงอย่างรวดเร็วในกรณีที่ธุรกิจประสบความสำเร็จ

เครือข่ายในการเป็นผู้ประกอบการ พบว่า ไม่ส่งผลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติต่อการเป็นผู้ประกอบการในกลุ่มเยาวชน ($\text{Exp}(B) = 1.014$) แต่มีอิทธิพลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในกลุ่มวัยเริ่มต้นทำงาน ($\text{Exp}(B) = 1.695$) ซึ่งไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ Sequeira Mueller และ McGee (2007) ซึ่งกล่าวว่า ผู้ที่มีเครือข่ายย่อยสามารถใช้ประโยชน์จากเครือข่ายดังกล่าวในการเข้าถึงทรัพยากรในการก่อตั้งธุรกิจได้มากกว่า อย่างไรก็ตาม การศึกษานี้มุ่งเน้นเฉพาะกลุ่มเยาวชนและวัยทำงานเริ่มต้น ซึ่งอาจเพราะกลุ่มดังกล่าวยังขาดเครือข่ายทางธุรกิจอันเนื่องมาจากอายุที่ยังน้อย เครือข่ายทางธุรกิจถือเป็นต้นทุนทางสังคมซึ่งจำเป็นจะต้องอาศัยเวลาและประสบการณ์จากการทำธุรกิจ

ประเด็นที่น่าสนใจจากการศึกษา ยังพบว่า ระดับการศึกษาไม่มีอิทธิพลเชิงลบกับการเป็นผู้ประกอบการทั้งในกลุ่มเยาวชน ($\text{Exp}(B) = 0.626$) และวัยเริ่มต้นทำงาน ($\text{Exp}(B) = 0.737$) ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ Oosterbeek Van Praag และ Ijsselstein (2010) และ Von Graevenitz Harhoff และ Weber (2010) ซึ่งกล่าวว่า ระดับการศึกษาอาจไม่ได้มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการ เนื่องจากการศึกษาส่งผลให้บุคคลมีการมองโลก โดยการไตร่ตรองและระมัดระวังมากยิ่งขึ้น โดยอาจเลือกอาชีพที่ตรงกับทักษะหรือคุณวุฒิมากกว่า ในขณะที่ Levie และ Autio (2011) และ McMullen Bagby และ Palich (2008) พบว่า ต้นทุนค่าเสียโอกาส (opportunity cost) เป็นสาเหตุหนึ่งซึ่งส่งผลให้ผู้มีระดับการศึกษาสูงเลือกทำงานในอาชีพอื่นๆ นอกจากการเป็นผู้ประกอบการ เนื่องจากการเริ่มต้นธุรกิจใหม่มีความเสี่ยงที่จะล้มเหลว อีกทั้งช่วงแรกของการเริ่มต้นธุรกิจอาจได้รับรายได้ที่น้อยกว่าปัจจุบัน

ณ ปัจจุบันมีผู้ประกอบการหญิงจำนวนประมาณ 126 ล้านคนทั่วโลกที่อยู่ในช่วงระยะแรกของการสร้างธุรกิจ และประเทศไทยซึ่งเป็นเพียง 1 ใน 6 ของประเทศในโลกที่มีสัดส่วนผู้ประกอบการชายและผู้ประกอบการหญิงในอัตราที่ใกล้เคียงกัน (Kelley, Brush, Greene, and Litovsky, 2013 อ้างอิงใน สุชาติ ไตรภพสกุล, 2559) โดยเมื่อพิจารณาผลการวิเคราะห์ พบว่า กลุ่มเยาวชนไทย ($\text{Exp}(B) = 1.101$) และกลุ่มวัยเริ่มต้นทำงาน ($\text{Exp}(B) = 1.185$) เพศหญิงมีความเป็นผู้ประกอบการมากกว่าเพศชาย ซึ่ง Malach Pines Lerner และ Schwartz (2010) อธิบายว่า ในบางประเทศที่อัตราความเป็นผู้ประกอบการของเพศหญิงมากกว่าชาย อันเนื่องมาจากเหตุผลเชิงแรงผลักดัน (push factor) มากกว่าแรงดึงดูด (pull factor) เช่น ต้องการความเท่าเทียมในสังคมระหว่างชายและหญิง อุปสรรคในการเข้าสู่ตลาดแรงงาน เป็นต้น

สรุปและอภิปรายผล

ความเป็นผู้ประกอบการรุ่นเยาว์ (Youth entrepreneurship) เป็นหัวข้อวิจัยด้านความเป็นผู้ประกอบการที่ได้รับความนิยมและยังคงต้องการการศึกษาเพื่ออธิบายมูลเหตุจูงใจในการเสริมสร้างความเป็นผู้ประกอบการรุ่นเยาว์ในสังคมให้เข้มแข็ง เนื่องจากเยาวชนและคนรุ่นใหม่เปรียบเสมือนอนาคตของชาติ การพัฒนาและเตรียมความพร้อมให้กับเยาวชนจะเป็นการส่งเสริมพัฒนาสังคมและเศรษฐกิจของประเทศได้อย่างยั่งยืน จากการศึกษาพบว่า กลุ่มปัจจัยจิตวิทยาด้านความเชื่อมั่นในตนเอง การมองเห็นโอกาสทางธุรกิจ ความกล้าที่จะเสี่ยง และทัศนคติเชิงบวกต่ออาชีพผู้ประกอบการส่งผลทางบวกต่อการเป็นผู้ประกอบการรุ่นเยาว์ ในขณะที่เครือข่ายในการเป็นผู้ประกอบการไม่ส่งผลต่อความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการในกลุ่มเยาวชน สาเหตุอาจมาจากการที่กลุ่มเยาวชนยังคงขาดเครือข่ายทางธุรกิจอันเนื่องมาจากอายุที่น้อย ถึงแม้จะมองเห็นโอกาสทางธุรกิจหรือมีทักษะในการเป็นผู้ประกอบการ แต่ก็จำเป็นที่จะต้องได้รับคำชี้แนะจากผู้ใหญ่ที่มีประสบการณ์ทางธุรกิจมากกว่าในการขัดเกลาแนวคิดทางธุรกิจ และต่อยอดแนวคิดใหม่ๆ ในการที่จะส่งเสริมผู้ประกอบการรุ่นเยาว์ (Youth entrepreneurs) ทางผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะว่า จำเป็นที่จะต้องสนับสนุนการสร้างเครือข่ายทางธุรกิจให้กับกลุ่มเยาวชน โดยเฉพาะการให้

นอกจากนี้ ผลการศึกษายังพบประเด็นที่น่าสนใจหลายประการ ระดับการศึกษาส่งผลต่อการเป็นผู้ประกอบการรุ่นเยาว์ในกลุ่มวัยเริ่มต้นทำงาน ซึ่งผลการวิจัยดังกล่าวสามารถอธิบายด้วยการศึกษาของ Ronstadt (1989) และ Naughton (1987) อ้างอิงใน Yaghmaei และ Ghasemi (2015) ซึ่งกล่าวว่า ระดับการศึกษาในระบบที่สูงขึ้นส่งผลให้บุคคลมีกระบวนการความคิดและการวิเคราะห์ที่ซับซ้อนยิ่งขึ้น มีความกล้าที่จะเสี่ยงน้อยลง รวมไปถึงการมองว่าธุรกิจขนาดเล็กได้รับผลตอบแทนไม่คุ้มเท่ากับต้นทุนค่าเสียโอกาสที่ตนเองมีอยู่ Peterman และ Kennedy (2003) เสนอว่าการศึกษาระดับสูงออกแบบมาเพื่อเตรียมพร้อมเยาวชนในการทำงานในองค์กรขนาดใหญ่ ไม่ใช่เพื่อการเตรียมพร้อมสำหรับการเป็นผู้ประกอบการ โดยทางผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้ (1) สำหรับภาคธุรกิจ บริษัทในภาคเอกชนควรสนับสนุนและเปิดโอกาสให้เยาวชนได้เรียนรู้ประสบการณ์ในการทำงานจริง ตั้งแต่ในช่วงที่เยาวชนยังคงศึกษาอยู่ อาทิเช่น การเปิดโอกาสให้นักศึกษาได้รับการฝึกงานตั้งแต่ในช่วงศึกษาระดับอุดมศึกษา การมีโครงการในลักษณะการเป็นที่เลี้ยง (Mentoring) ในการริเริ่มธุรกิจ รวมทั้งเปิดโอกาสให้ทั้งนักศึกษาและอาจารย์มหาวิทยาลัยได้เรียนรู้จากธุรกิจจริงผ่านโครงการความร่วมมือระหว่างภาคเอกชนและสถาบันการศึกษา (2) ธนาคารและสถาบันการเงินควรเปิดโอกาสให้ผู้ประกอบการเยาวชนสามารถเข้าถึงแหล่งเงินทุนได้มากขึ้น เช่น การสร้างเป็นพันธมิตรกับหน่วยงานหรือสถาบันการศึกษาที่บ่มเพาะผู้ประกอบการเยาวชน โดยเยาวชนที่เข้าโครงการการบ่มเพาะธุรกิจจากองค์กรดังกล่าวมีสิทธิพิเศษในการเข้าถึงแหล่งเงินทุนได้ (3) ในส่วนของภาครัฐ รัฐบาลควรส่งเสริมและผลักดันประเด็นความเป็นผู้ประกอบการเยาวชนเป็นหนึ่งในวาระแห่งชาติ เช่น การจัดตั้งหน่วยงานที่ทำหน้าที่ส่งเสริมช่วยเหลือผู้ประกอบการเยาวชนในการเข้าถึงแหล่งความรู้ ทักษะ รวมทั้งแหล่งเงินทุน และการจัดตั้งธุรกิจใหม่ รวมทั้งการให้สิทธิพิเศษทางด้านภาษีแก่เยาวชนในการประกอบธุรกิจ (4) ส่งเสริมและสอดแทรกทักษะความเป็นผู้ประกอบการในการศึกษาทั้งในระบบและนอกระบบ ตั้งแต่ระดับประถมศึกษาจนถึงอุดมศึกษา การสอดแทรกทักษะและจิตวิญญาณความเป็นผู้ประกอบการที่ดี การสอดแทรกหลักสูตรหรือรายวิชาที่มีการปลูกฝังคุณลักษณะของความเป็นผู้ประกอบการที่ดี อาทิ ความกล้าเสี่ยง และความกล้าตัดสินใจอย่างมีเหตุผล การแสวงหาโอกาสอยู่เสมอ และความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ในการทำธุรกิจ สำหรับเยาวชนไทยในทุกสาขาตั้งแต่ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานย่อมช่วยสร้างจิตวิญญาณของการเป็นผู้ประกอบการและนำไปสู่การพัฒนาผู้ประกอบการเยาวชนของไทยให้เติบโตอย่างเข้มแข็งและยั่งยืน

ประเด็นที่น่าสนใจซึ่งค้นพบจากการศึกษาครั้งนี้อีกประการหนึ่ง คือ การที่เยาวชนและกลุ่มวัยเริ่มต้นทำงานเพศหญิงมีความเป็นผู้ประกอบการมากกว่าเพศชาย ซึ่งเกิดจากความเท่าเทียมทางเพศเริ่มเป็นที่ตระหนักและถูกให้ความสำคัญมากขึ้นอย่างมากในประเทศไทย นอกจากนี้ อาชีพผู้ประกอบการสามารถช่วยให้ผู้หญิงสามารถรักษาสสมดุลระหว่างชีวิตการทำงานและชีวิตครอบครัวได้มากกว่าการทำงานประจำ เช่น ความยืดหยุ่นในเวลางาน และการดูแลครอบครัวในฐานะภรรยาและแม่ เป็นต้น และอุตสาหกรรมบริการ (Service industry) จะมีบทบาทสำคัญมากขึ้นในอนาคต ซึ่งย่อมเปิดโอกาสให้ผู้หญิงในฐานะผู้มีส่วนสำคัญในการขับเคลื่อนระบบเศรษฐกิจ ในอุตสาหกรรมบริการอันเนื่องมาจากลักษณะโดยธรรมชาติซึ่งมักมีหัวใจของงานบริการ (Service mind) ความมีไมตรีจิต (Hospitality) ความเห็นอกเห็นใจช่วยเหลือมากกว่าผู้ชาย ซึ่งทางผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะว่า รัฐบาลควรส่งเสริมและผลักดันประเด็นเรื่องการพัฒนาผู้ประกอบการโดยเฉพาะเพศหญิง เนื่องจากปัจจุบันผู้ประกอบการหญิงยังเผชิญอุปสรรค เช่น การเข้าถึงแหล่งเงินทุนเพื่อการประกอบธุรกิจ โอกาสที่จะเข้าถึงเครือข่ายและแหล่งพี่เลี้ยงทางธุรกิจ รวมทั้งยังต้องเผชิญปัญหาและอุปสรรคในการประกอบธุรกิจ อันเนื่องมาจากวัฒนธรรมที่ยังกีดกันและไม่ให้ความสำคัญต่อผู้หญิงในภาคธุรกิจ เช่น การผลักดันสาขาอุตสาหกรรมมุ่งเป้าสำหรับผู้ประกอบการหญิง รวมทั้งการใช้สื่อในการเปลี่ยนแปลงทัศนคติเรื่องความไม่เท่าเทียมระหว่างเพศชายและหญิงในการเป็นผู้ประกอบการ เป็นต้น

ถึงแม้ว่าการส่งเสริมความเป็นผู้ประกอบการในสังคมจะเป็นสิ่งที่ดี เช่น การลดอัตราการว่างงาน และการสร้างอาชีพให้สามารถพึ่งพาตนเองได้ อย่างไรก็ตาม ทิศทางการพัฒนาสังคมความเป็นผู้ประกอบการในมุมมองเศรษฐกิจมหภาคจำเป็นต้องพัฒนาทั้งในแง่ปริมาณและคุณภาพของผู้ประกอบการควบคู่กันไป ด้วยการที่มีผู้ประกอบการใหม่ซึ่งนำเสนอสินค้าหรือบริการประเภทเดียวกันจำนวนมากเกินไป อาจนำไปสู่ความไม่มีประสิทธิภาพในระบบเศรษฐกิจโดยรวม เนื่องจาก การประหยัดต่อขนาด (Economies of Scale) ลดลง รวมทั้งการที่ผู้ประกอบการแต่ละรายทำกิจกรรมทางธุรกิจซ้ำๆ กัน และเกิดการแข่งขันซึ่งกันและกัน อาจก่อให้เกิดการขาดความร่วมมือกันเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ ซึ่งผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะว่า ควรที่จะต้องมุ่งเน้นการสร้างขีดความสามารถด้านนวัตกรรมให้กับผู้ประกอบการไทย รวมทั้งการปลูกฝังพัฒนานวัตกรรมผู้ประกอบการตั้งแต่ระดับเยาวชน เช่น การดำเนินการให้มีการเพิ่มบทบาทของมหาวิทยาลัยในการสร้างความตระหนัก สร้างความตื่นตัว การบ่มเพาะวิสาหกิจเริ่มต้น การบริหารจัดการนวัตกรรม ตลอดจนการถ่ายทอดองค์ความรู้และเทคโนโลยี ผลักดันให้มหาวิทยาลัยเป็นแหล่งสร้างสรรค์ความคิดและนวัตกรรมเพื่อเตรียมพร้อมในการสร้างผู้ประกอบการรุ่นเยาว์ที่มีศักยภาพในการสร้างสรรค์ธุรกิจนวัตกรรม เป็นต้น

ข้อจำกัดการวิจัยและข้อเสนอแนะครั้งต่อไป

ความเป็นผู้ประกอบการรุ่นเยาว์ในการศึกษานี้ไม่ได้จำแนกมูลเหตุจูงใจในการเป็นผู้ประกอบการ โดยมิจานวิจัยที่ผ่านมา (Williams, 2009; Verheul, Thurik, Hessels, and van der Zwan, 2010) สนับสนุนความแตกต่างทั้งในส่วนปัจจัยเชิงสาเหตุ ทัศนคติ และพฤติกรรมของผู้ประกอบการ เพราะมองเห็นโอกาสทางธุรกิจและผู้ประกอบการเพราะความจำเป็น (Opportunity and necessity driven entrepreneur) ดังนั้น งานวิจัยครั้งต่อไปควรมีการศึกษาเชิงลึกถึงประเภทของผู้ประกอบการรุ่นเยาว์ เช่น การเป็นผู้ประกอบการรุ่นเยาว์เพราะมองเห็นโอกาสหรือเพราะจำเป็น ประเด็นที่สอง ระดับการศึกษาซึ่งเป็นตัวแปรประชากรศาสตร์ ในงานวิจัยนี้เป็นระดับการศึกษาโดยภาพรวม ไม่ได้เฉพาะเจาะจงว่าเป็นการศึกษาทางด้านความเป็นผู้ประกอบการ ดังนั้น งานวิจัยครั้งต่อไปจึงควรที่จะศึกษาเชิงลึกถึงความแตกต่างระหว่างการศึกษาด้านความเป็นผู้ประกอบการ และการศึกษาวิชาเอกอื่นๆ

เอกสารอ้างอิง

- กัลยา วานิชย์บัญชา. (2551). **การวิเคราะห์สถิติขั้นสูงด้วย SPSS for Windows**. กรุงเทพมหานคร: ศูนย์หนังสือจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- องค์การทุนเพื่อเด็กแห่งสหประชาชาติ (2559). **รายงานสถานการณ์วัยรุ่นและเยาวชนในประเทศไทย**. สืบค้นจาก http://www.unicef.or.th/SitAnVideo2016/sitan_executive_summary.docx.
- Ajzen, I. (1991). The theory of planned behavior. **Organizational behavior and human decision processes**, 50(2), 179-211.
- Bendig, M., Unterberg, M., & Sarpong, B. (2012). **Overview of the Microcredit Sector in the European Union for the Period 2010–2011**. Brussels: European Microfinance Network.
- Bosma, N., Coduras, A., Litovsky, Y., & Seaman, J. (2012). **GEM Manual: A report on the design, data and quality control of the Global Entrepreneurship Monitor**. Global Entrepreneurship Monitor, 1-95.
- Cooper Ceptureanu, S. I. (2015). Knowledge Management in Romanian Young SMEs (Part 1). **Revista de Management Comparat International**, 16(1), 5.
- Chigunta, F. J. (2002). **Youth entrepreneurship: Meeting the key policy challenges (pp. 1-34)**. Education Development Center.
- Fuchs, K., Werner, A., & Wallau, F. (2008). Entrepreneurship education in Germany and Sweden: what role do different school systems play?. **Journal of small business and enterprise development**, 15(2), 365-381.
- Goksel, A. (2011). Gender, business education, family background and personal traits; A multi dimensional analysis of their affects on entrepreneurial propensity: Findings from Turkey. **International Journal of Business and Social Science**, 2(13).
- Hofer, A. R., & Delaney, A. (2010). **Shooting for the Moon: Good Practices in Local Youth Entrepreneurship Support**. OECD Local Economic and Employment Development (LEED) Working Papers, 2010/11, OECD Publishing.
- Holienka, M. (2014). Youth entrepreneurship in Slovakia: a GEM based perspective. **Comenius Management Review**, 8(2), 41-50.
- Hundley, G. (2006). Family Background and the Propensity for Self-Employment. **Industrial Relations: A Journal of Economy and Society**, 45(3), 377-392.

- International Labour Office. (2013). **Global Employment Trends for Youth: A Generation at Risk**. International Labour Organization, Geneva, Switzerland.
- International Labour Office. (2015). **World Employment and Social Outlook: Trends 2015**. International Labour Organization, Geneva, Switzerland.
- Koellinger, P., Minniti, M., & Schade, C. (2013). Gender differences in entrepreneurial propensity. **Oxford bulletin of economics and statistics**, 75(2), 213-234.
- Krueger, N. F., Reilly, M. D., & Carsrud, A. L. (2000). Competing models of entrepreneurial intentions. **Journal of business venturing**, 15(5), 411-432.
- Langowitz, N., & Minniti, M. (2007). The entrepreneurial propensity of women. **Entrepreneurship theory and practice**, 31(3), 341-364.
- Levie, J., & Autio, E. (2011). Regulatory burden, rule of law, and entry of strategic entrepreneurs: An international panel study. **Journal of Management Studies**, 48(6), 1392-1419.
- Malach Pines, A., Lerner, M., & Schwartz, D. (2010). Gender differences in entrepreneurship: equality, diversity and inclusion in times of global crisis. **Equality, Diversity and Inclusion: An International Journal**, 29(2), 186-198.
- McMullen, J. S., Bagby, D., & Palich, L. E. (2008). Economic freedom and the motivation to engage in entrepreneurial action. **Entrepreneurship Theory and Practice**, 32(5), 875-895.
- Mitchell, J. R., & Shepherd, D. A. (2010). To thine own self be true: Images of self, images of opportunity, and entrepreneurial action. **Journal of Business Venturing**, 25(1), 138-154.
- Oosterbeek, H., Van Praag, M., & Ijsselstein, A. (2010). The impact of entrepreneurship education on entrepreneurship skills and motivation. **European economic review**, 54(3), 442-454.
- Parker, S. C., & Belghitar, Y. (2006). What happens to nascent entrepreneurs? An econometric analysis of the PSED. **Small Business Economics**, 27(1), 81-101.
- Pihie, Z. A. L., & Akmaliah, Z. (2009). Entrepreneurship as a career choice: An analysis of entrepreneurial self-efficacy and intention of university students. **European journal of social sciences**, 9(2), 338-349.
- Pilkova, A., Holienka, M., & Rehak, J. (2014). Senior entrepreneurship in the perspective of European entrepreneurial environment. **Procedia Economics and Finance**, 12, 523-532.
- Ramos-Rodriguez, A. R., Medina-Garrido, J. A., & Ruiz-Navarro, J. (2012). Determinants of hotels and restaurants entrepreneurship: A study using GEM data. **International Journal of Hospitality Management**, 31(2), 579-587.

- Sapienza, H. J., & Grimm, C. M. (1997). Founder characteristics, start-up process, and strategy/structure variables as predictors of shortline railroad performance. **Entrepreneurship: Theory and Practice**, 22(1), 5-25.
- Shapero, A., & Sokol, L. (1982). The social dimensions of entrepreneurship. **Encyclopedia of entrepreneurship**, 72-90.
- Sequeira, J., Mueller, S. L., & McGee, J. E. (2007). The influence of social ties and self-efficacy in forming entrepreneurial intentions and motivating nascent behavior. **Journal of Developmental Entrepreneurship**, 12(03), 275-293.
- Verheul, I., Thurik, R., Hessels, J., & van der Zwan, P. (2010). Factors influencing the entrepreneurial engagement of opportunity and necessity entrepreneurs. **EIM Research Reports h**, 201011, 1-24.
- Von Graevenitz, G., Harhoff, D., & Weber, R. (2010). The effects of entrepreneurship education. **Journal of Economic Behavior & Organization**, 76(1), 90-112.
- Williams, C. C. (2009). The motives of off-the-books entrepreneurs: necessity-or opportunity-driven?. **International Entrepreneurship and Management Journal**, 5(2), 203.
- Wood, M. S., Williams, D. W., & Gregoire, D. A. (2012). The road to riches? A model of the cognitive processes and inflection points underpinning entrepreneurial action. **Advances in entrepreneurship, firm emergence and growth**, 14, 207-252.
- World Economic Forum. (2014). **Outlook on the Global Agenda 2015**. Retrieved from http://www3.weforum.org/docs/GAC14/WEF_GAC14_OutlookGlobalAgenda_Report.pdf
- Wu, S., & Wu, L. (2008). The impact of higher education on entrepreneurial intentions of university students in China. **Journal of Small Business and Enterprise Development**, 15(4), 752-774.
- Yaghmaei, O., & Ghasemi, I. (2015). Effects of Influential Factors on Entrepreneurial Intention of Postgraduate Students in Malaysia. **International Letters of Social and Humanistic Sciences**, 51, 115-124.

Translated Thai References (ส่วนที่แปลรายการอ้างอิงเป็นภาษาไทย)

- Vanichbuncha, K. (2008). **Advanced Statistical Analysis Using SPSS For Windows**. Bangkok: Chulalongkorn University Press.
- United Nations Children's Fund (2016). **The report of teenagers and youth situation in Thailand**. Retrieved from http://www.unicef.or.th/SitAnVideo2016/sitan_executive_summary.docx.